

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET
Komisija za državno ureditev

Številka: 712-01-1/2017/ EPA 2321-VII
Ljubljana, 31. 1. 2018

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvršbi in zavarovanju (ZIZ-L) – druga obravnava

Komisija za državno ureditev (v nadaljevanju: komisija) je na 3. seji 31. 1. 2018 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvršbi in zavarovanju, EPA 2321-VII (v nadaljevanju: predlog zakona), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: predlagatelj).

Komisija **podpira** predlog zakona.

* * *

Predlog zakona prinaša več sklopov rešitev, ki so natančno pojasnjene v obrazložitvah predloga zakona. S predlogom zakona se ureja izvajanje več uredb EU, ki se v našem pravnem redu uporabljajo neposredno, vendar pa je potrebno prilagoditi določena notranja pravila zato, da se bodo uredb lahko izvajale čim bolj učinkovito. Predlog zakona usklajuje pravna pravila ZIZ o izvršbe na nematerializirane vrednostne papirje zaradi vključitve v sistem T2S. Gre za sistem, ki predstavlja enotno panevropsko informacijsko platformo za izvajanje poravnave poslov z vrednostnimi papirji. Z novelo določamo zakonske podlage za prenovo registra neposestnih zastavnih pravic na premičninah. S predlogom zakona se ureja tudi zakonska podlaga za uvedbo spletnih dražb premičnin in nepremičnin in posebnih spletnih iskalnikov teh prodaj nepremičnin in premičnin. Predlagatelji menijo, da se bo učinkovitost izvršb oziroma prodaj premičnin in nepremičnin na ta račun precej povečala in dosegle se bodo tudi bolj optimalne cene. Na dražbah bo lahko sodelovalo več zainteresiranih kupcev. S tem bodo preprečene tudi določene zlorabe – dogovarjanja, izsiljevanja, ki smo jim priča ob veljavni ureditvi, ko sodišče izvaja narok za javno dražbo v sodnem postopku.

Na področju nepremičninske izvršbe predlog zakona odpravlja še nekatere druge zaznane probleme, ki otežujejo prodajo v teh izvršilnih postopkih in z nekaterimi rešitvami se bo

preprečilo, da bi dolžnik zniževal vrednost nepremičnine. Bankam bo omogočeno, da bodo lahko financirale kupcem tudi nakup nepremičnin, ki se prodajajo v izvršilnih postopkih.

Eden izmed ključnih sklopov predloga zakona in tudi eden najbolj odmevnih je zagotovitev dodatnega varstva dostojanstva dolžnika in njegovega položaja, ko je predlagano sredstvo izvršbe nepremičnina, ki predstavlja dolžnikov dom. Na tem področju se z novelo določa precej večja aktivnost sodišča, v postopkih t.i. socialnih izvršb na nepremičninah. Za primere, ko se izvršba izvaja na nepremičnini, ki predstavlja dom dolžnika, njegov dolg pa je v primerjavi s prodajno vrednostjo nepremičnine nizek oziroma nesorazmeren, novela prinaša za dolžnika dodatne rešitve na 2 področjih. Na eni strani predlog zakona krepi procesno vlogo samega dolžnika in mu daje možnost predlagati drugo sredstvo izvršbe bistveno kasneje v postopku izvršbe kot je veljalo doslej. Prav tako se daje možnost, da se predlaga daljši odlog izvršbe kot doslej. Krepi se uradno pooblastilo sodišč in njihove obveznosti, da same opravijo določene aktivnosti. Ko bo sodišče ugotovilo, da gre za izvršbo na dolžnikov dom, kjer je vrednost dolga, v primerjavi z vrednostjo nepremičnine nesorazmerna bo moralo o tem obvestiti center za socialno delo. Center za socialno delo pa bo moral v skladu s pooblastili nuditi dolžniku določene socialno-varstvene storitve namenjene odpravljanju socialnih stisk, poleg tega bo lahko v sodelovanju z lokalno skupnostjo in humanitarnimi organizacijami pomagal dolžniku zbrati sredstva za pokritje dolga. Sodišču se v okviru te spremembe daje tudi pooblastilo, da izvršbo odloži za 3 mesece, če pa bo center za socialno delo ugotovil in dal mnenje, da bi takojšnja izvršba ogrozila eksistenco dolžnika in njegove družine, pa lahko to odloži za 6 mesecev. Predstavnica predlagatelja je opozorila, da je v zvezi s to vsebino vložen tudi amandma koalicije, ki predlaga še dodatno možnost, da lahko v posebej utemeljenih primerih sodišče odloži izvršbo za primeren čas, ne glede na ostale časovne omejitve, ki jih zakon postavlja. Predlagatelj meni, da bodo z vsemi temi ukrepi zagotovljeni primerni mehanizmi, ki izhajajo iz odločbe Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi Vaskrsić in iz lanske odločbe Ustavnega sodišča RS.

Komisija je bila seznanjena s pripombami in mnenji Sodnega sveta, Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora (ZPS), poročilom zainteresiranega delovnega telesa Državnega zbora – Komisije za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti in s pripombami Odvetniške zbornice Slovenije.

* * *

Komisija je predlog zakona podprla, v razpravi pa je izpostavila nekaj vprašanj, prav tako pa so v mnenju povzete pripombe Odvetniške zbornice Slovenije, ki naj se ponovno pregledajo in v čim večji meri upoštevajo.

Komisija je v zvezi z 32. členom predloga zakona, ki se nanaša na problematiko izvajanja rubeža preverjala razloge za drugačno ureditev izvajanja rubeža, ko je veljalo doslej. Po predlogu zakona se bo rubež opravil enkrat, in če ne bo uspešen, bo moral upnik v nadaljnjih postopkih dokazati, da je dolžnik pridobil premoženje in šele na podlagi upnikove zahteve, bo mogoče sprožiti nov rubež. Kot so izpostavili člani komisije bo vse dokazno breme na upniku in ob tem, da mu je nekdo dolžan, bo sedaj za nadaljnje postopke moral sam dokazovati upravičenost sprožitve novih rubežev. Komisija se je vprašala ali ni to preveliko breme za upnika, saj nima možnosti pridobivanja podatkov o novem premoženju dolžnika in bo tako kot je v pripombah zapisala Odvetniška zbornica Slovenije izvotljen položaj upnika v izvršilnem postopku. Člani komisije so menili, da bi bilo morda mogoče poiskati drugo rešitev, očitno pa je bilo izvajanje rubežev zaznano v praksi kot težava. Predlagatelj je članom komisije pojasnil, da pripombe Odvetniške zbornice Slovenije glede reševanja tega področja v predlogu zakona poznajo, vendar so jih tehtali z vidika opozoril Varuhinje za človekove pravice, ki pa opozarja na drugo plat, da namreč izvršitelji hodijo k posameznim dolžnikom, čeprav ti nimajo premoženja za poplačilo. Izvršitelji seveda morajo slediti navodilom upnika, ampak večkrat se dogaja, da so ti rubeži konstantno neuspešni, stroški

izvršitelja in stroški rubeža pa se večajo. Dolžniki so pri tem v začaranem krogu, ko se ponavljajo rubeži, ki so brez učinka, razen, da rastejo stroški izvršitelja. Poleg pripomb Varuhinje za človekove pravice pa je na to temo Ministrstvo za pravosodje (MP) prejelo tudi več poslanskih vprašanj. Zato se je MP odločilo, da rubež vseeno zameji, in če je rubež neuspešen, mora upnik za izvedbo naslednjega rubeža izkazati, da je dolžnik pridobil premoženje, ki bo omogočalo poplačilo dolga. Pri rubežih gre mnogokrat za nizke vrednosti, kljub temu pa dolžniki nimajo dovolj vrednega premoženja za poplačilo. Z vidika učinkovitosti sistema in samih stroškov, ki z rubeži nastanejo in v končni fazi bremenijo dolžnika, se zato predlaga ureditev, ki bo zamejena z dodatno dolžnostjo upnika. Glede pridobivanja podatkov o novem premoženju dolžnika pa je predlagatelj članom komisije pojasnil, da je sedaj mogoče uporabiti dva seznama, eden je informativni seznam iz vseh elektronskih baz, s katerimi razpolaga sodišče in pa informativni seznam premoženja, ki ga mora na poziv sodišča predložiti dolžnik.

Člani komisije so izpostavili tudi težavo skrivanja premoženja in prepisa na druge osebe ali izgovorov dolžnika, da nek predmet ali premoženje ni več njegovo. Predlagatelj je potrdil, da so seveda tudi takšni primeri, vendar je komisiji pojasnil, da so dolžniki lahko v primeru skrivanja premoženja sankcionirani z denarno kaznijo, lahko pa gre tudi za kaznivo dejanje skrivanja premoženja pred izvršiteljem in pred upnikom in oviranje izvršbe in v tem primeru dolžnikom grozi vložitev kazenske ovadbe. Predlagatelj je ponovno opozoril, da je tudi po vedenju MP veliko primerov, ko dolžniki nimajo nobenega premoženja, pa vendar prihaja do neuspešnih rubežev in se dolžniku ne da časa, da bi se opomogel in zbral za pokritje dolga. Predlagatelj je tudi poudaril, da v primeru rubeža ni mogoče s strani dolžnika enostavno reči, da nekaj v hiši ali stanovanju ni več njegovo, rubež se uspešno opravi, potem pa ima dolžnik možnost ugovora tretjega v postopku in se to ureja tekom postopka.

Člani komisije so spraševali glede izvajanja spletnih dražb, ki bodo uvedene s predlogom zakona, na kakšen način se bodo izvajale in kako je s polaganjem varščine v tem primeru. Predlagatelj je članom komisije pojasnil, da gre v primeru spletne dražbe samo za drug prostor, medtem, ko vsa ostala pravila ostajajo enaka kot pri dosedanji javni dražbi. Prav tako bo treba položiti varščino in to 3 dni pred potekom dražbe, temu mora slediti sama prijava 24 ur pred dražbo, pri čemer se pridobi enolični znak, s katerim oseba lahko anonimno sodeluje na dražbi. Predlog zakona predvideva sprejem 2 zelo obsežnih pravilnikov, ki morata biti pripravljena v sodelovanju z Vrhovnim sodišče RS, ki bo bdelo nad novim sistemom spletnih javnih dražb, na način, da bodo varščine plačane tako, da bo spletni sistem to zaznal. Tudi vsa ostala pravila (npr. zadržanje varščine, če dražitelj ne poravna celotne prodajne cene) so takšna kot doslej.

Naslednja pripomba Odvetniške zbornice Slovenije, ki jo povzemamo v mnenju komisije se nanaša ravno na spletne dražbe (49. člen predloga zakona) in spletni iskalnik prodaj nepremičnin, ki bo kupcem dal možnost iskanja nepremičnin po različnih kriterijih, po vrsti rabe nepremičnine (stanovanje, hiša, poslovni prostor, zemljišče), čas in kraj dražbe in pristojno sodišče. Odvetniška zbornica Slovenije predlaga še dodatni kriterij, kriterij katastrske občine ali drug kriterij vezan na lokacijo nepremičnine, saj je npr. katastrska občina pomemben razlikovalni znak, s katerim je mogoče omejiti iskanje glede na lokacijo nepremičnine. Prav tako naj bo omogočeno, da se izbere več katastrskih občin, tega iskalni kriterij pristojnega sodišča ne omogoča oziroma omogoča v zmanjšani meri.

Naslednja pripomba je vezana na 57. člen predloga zakona (sprememba 258. člena ZIZ). V sedaj veljavnem ZIZ je že določena domneva nevarnosti za primer notarskega zapisa, ki je izvršilni naslov, o denarni terjatvi, ki še ni zapadla. Ker je tudi sodna poravnava neposredno izvršljiva, ni razloga za razlikovanje med sodno poravnavo in notarskim zapisom, obenem bi navedeno spodbudilo sklepanje sodnih poravnav. Zato je predstavljen predlog, da se v spremembo člena doda še domneva nevarnosti za primer: «sodna poravnava, ki je izvršilni naslov, o denarni terjatvi, ki še ni zapadla».

V mnenju komisije povzemamo tudi predlog Odvetniške zbornice Slovenije po prihodnji spremembi 200.a člena ZIZ, ki bi ga bilo treba spremeniti tako, da se besedilo »šteje, da je upnik poplačan do višine ugotovljene vrednosti nepremičnine« nadomesti z besedilom »šteje, kakor da je bila nepremičnina prodana za znesek v višini ugotovljene vrednosti nepremičnine« oziroma besedilom v tem smislu. Obstoječa ureditev namreč ni ustrezna, saj ne upošteva, da upnik v nobenem primeru ni poplačan s celotno kupnino, saj se določene stvari poplačajo pred poplačilom posameznega upnika (npr. davek na promet nepremičnin, stroški izvršbe, upniki, ki se prednostno poplačajo (npr. zastavni upniki)).

* * *

Za poročevalko je bila določena državna svetnica Bojana Potočan.

Rajko Fajt, l.r.
predsednik